

életművét. A kemény tűzzománc mellett a puha anyagot úgyszintén szóra bírja, ennek tanúságául születnek olaj- és akvarellfestményei. Varázsos tűz-színei felveszik e technikák sajátosságait, hogy így kiteljesedve meséljenek a mediterrán szellemről, mítoszokról, olykor némi frivolitást cseppentve beléjük. Áttételekkel átszőtt, ám érthető képi nyelven, a benne lüktető mediterrán érzéssel átítatva közvetíti mondandóját. A tárlaton új oldaláról megismert festő e mediterrán állapot ígézetében fog ecsetet. A művész szándékát tolmácsoló festék színekkel, formákkal, hol finomabban, hol hatásosabban a mitikusban is felfedi a földi érzékiség kitáruló és rejtett természetét: Ninfa dell'Estate, Bambino Principade, Erosz és Psziché.

A tűzzománc-művész saját megfogalmazása szerint a világmindenség tágasabb térségei felé tájékozódik, miközben materiális támpontokat keres. Így kíván rezonálni a külvilág és az ember mikrokozmoszána kapcsolatára.

A lét örök körforgását megjelenítve, szüntelen burjánzásban törnek elő ősi, szép zománc-mondatai, kezdet-himnuszai, teremtés-himnuszai, élet-himnuszai. Hagyományféltés, művészi ösztön, kifejezésvágy együttesen bábáskodnak műveinek létrejötténél. Kátai Mihály az ősei és a maga számára, számunkra újraképzeli a magyar ősemlékezést. Birtokosa és örököse egyetemes kultúránknak, tűzzománcban és írásaiban hirdeti mondanivalóját.

„Mindent felszabadító szellemi áradást jelentett a fölismerés, a mélyben élő kultúrák azonossága, a változó felszín mesterséges időrendszere mögött élő, egyetemes emberi kultúra napfényre robbanása. A titkon szeretett, vágyott, múltba süllyedt, magas kultúrák nem haltak meg, a népművészetekben éltek tovább... mindez ott élt és szunnyadt az «életfa» gyökereiben, fába, bőrbe, agyagba öltözve, dalba, táncba rejtve, rögzítve, hogy felszínre törhessen, ha eljön az ideje.”

Ő harmóniát talál és teremt évezredek eszményeivel. Művészetének érzelmi gazdagsága erős értelmi töltéssel párosul. Sajátságos formai és eszmei rend tereli képzeletét, szakmai és történelmi ismeretét.

Az organikus lét, őstartalom benső hangját kihallgatva Kátai Mihály keze nyomán Simon mágus szövegével érzékletessé válik a Világ születése, előtűnik a Táltos, Isten kardja, Angyalhierarchia, megjelenik Madonna ugartyúkokkal és Kecske a hegytetőn. A művész által használt jelek nem önkéntes alakulatok, hanem évezredek óta, javarészt azonos jelentéssel élő színek és formák, melyek nem változtak, mert a természet törvényei maguk is változatlanok.

Lebilincselően eredeti és sokszínű Kátai Mihály művészete. Olykor meghökkentő asszociációkkal is társított alkotásainak értéke, minősége nem tűri a hasonlítottatást, ugyanis csak önmagával, a magyar zománcművészetben teremtett, egyedülálló helyével mérhető.

Benedek Katalin

Utánnnyomás a Magyar Nemzet 2003. április 30-i számából

Elismerések a tánc világnapján

A Nemzeti Táncszínházban galaestet tartottak tegnap a tánc világnapja alkalmából, amelyen átadták a Magyar Táncművészek Szövetsége díjait. Az évad legjobb férfi táncosa Delbó Balázs, a Magyar Nemzeti Balett és Vámos László, a BM Duna Művészegyüttes tagja lett, ugyanezt a díjat a nők közül Bakos Gabriella, a Magyar Állami Népi Együttes és Krausz Aliz, a Bozsik Yvette Társulat művésze kapta. Az évad legjobb alkotójának járó elismerést Horváth Csabának (Közép-Európa Táncszínház), az idei életműdíjat pedig *Novák Ferenc* koreográfusnak, a Honvéd Együttes művészeti vezetőjének, valamint Seregi Lászlónak, a Magyar Nemzeti Balett vezető koreográfusának ítelték. Az évad legjobb végzős növendéke elismerésre Czár Gergelyt (Pécsi Művészeti Szakközépiskola) és Góbi Ritát (Magyar Táncművészeti Főiskola) találták érdemesnek. Az új alapítású Táncművészetért díjat Rossa

László zeneszerző, az Imre Zoltán Alapítvány díját pedig Csabai Attila, a Kompania művészeti vezetője, táncosa és koreográfusa nyerte.

Kiss Eszter Veronika

Klubest Lászlóffy Aladárral

Természetesen fokozott érdeklődéssel vártuk a június 19-re meghirdetett klubdélután, hiszen Lászlóffy Aladár kolozsvári Kossuth-díjas írónk igencsak meglepő címmel beharangozott előadására voltunk kíváncsiak. Az előadás címe: *Mellékhatások tekintetében kérdezze meg gyóntatóatyját és sírásóját...*

Az író így kezdte:

Hölgyeim és Uraim, drága örmény barátok és testvérek! Magyar barátok, testvérek, román barátok, testvérek, cseh barátok, testvérek, német barátok, testvérek! Tehát egy teljes internacionálé, hogy legalábbis ekörül ne maradjon tisztázatlan semmi, hogy mit takar ez a cím a mellékhatásokkal. A többi, igaz, mind tisztázatlan marad.

Meg vagyok győződve, hogy a főbb hatások tekintetében számunkra minden világos. Ezért próbáltam arra koncentrálni, hogy mellékhatások tekintetében mire számíthatunk, mert úgy tudom, hogy az utóbbi időben, akik meghalnak és akik születnek is, mind a fő hatásokra vannak felkészítve, azok iránti vegyértékeik, hajlamaik állnak készen, a mellékhatások - érdekes módon - ezek a mellékhatások sokszor gyilkosabbak maguknál a főhatásoknál.

Ma, miközben belelapoztam Dávid Katalin - szintén örmény vér csörgedez az ereiben - kiváló történész, művészettörténész új könyvébe, az első mondatot rögtön kipuskáztam belőle:

„A nyugati kultúra alapját képező Biblia a 20. század folyamán széles tömegek előtt vált ismeretlenné.”

Íme, nem is kell hangsúlyoznom a csodálatos iróniát, ami a változó alapokat, az értékrendek változását, vehemens változását bizonyítja.

Most nem abba mennék bele, hogy milyen az árfolyama a hitnek, a vallásnak, a transcendens dolgoknak, a konkrétumok, a materialista dolgok irányába.

Nem is tudom, ki mondta, de nagyon okosan mondta, hogy „egy zuhanó repülőgépen van a legkevésbé ateista.” Folytatnám inkább Dávid Katalin mondatát:

„A mögöttünk hagyott század drasztikus bizonyítékait adta annak, hogy egy meg nem értett szimbólum hogyan válhat ideológiai pusztítás eszközévé.”

Tulajdonképpen az ember valahol a direkt, értelmezhető világot össze is tévesztheti, de össze is keverheti és állandóan összeveti és szétválasztja a valóságtól.

Lászlóffy Aladár ezután a tőle megszokott, gazdag asszociációs tartalommal, gyakorta meglepő szókapcsolatok, mondjuk így: Lászlóffy-neologizmusok alkalmazásával folytatta előadását.

Az előadás lényege mi más is lehetett, mint magyarok és szomszédai, ezen belül magyarörmények és szomszédai kapcsolódásai a mindennapi életben, a kultúrában és általában a szellemi érintkezés bármely területén. Mit várhatunk s mit kell várnunk, mert bizonyosan és óhatatlanul eljön? Mit jelent és mit jelenthet az amúgyis megtépzott tudatunknak (társadalmi, nemzeti és egyéni tudatunknak egyaránt, bár különféle mértékben) a jelen és a közeljövő mindenféle alakulása?

Lászlóffy Aladár nem mond recepteket, nem hirdet megfellebbezhetetlen ítéleteket. Véleményt mond, rávilágít olyan összefüggésekre, amelyek nem föltétlenül szembetűnőek.

Az előbb említett Lászlóffy-neologizmusok egyébként a legkevésbé sem sorolhatók a „szójáték” kategóriába. Az író szótalálmányai, a néhol váratlanul egymás mellé kerülő hasonszavak egyrészt mind a magyar nyelv legmélyebb, egészséges sajátosságából fakadnak,